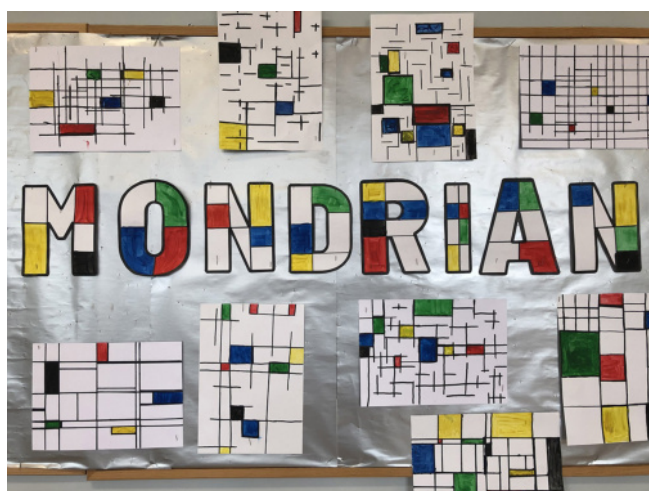

Dorota Mierzejewska-Czyżyk

Wielcy artyści – to My!

INNOWACJA PEDAGOGICZNA W SZKOLE PODSTAWOWEJ WE WŁYŃKÓWKU

Słowa Pablo Picasso: „Każde dziecko jest artystą. Wyzwaniem jest pozostać artystą, kiedy się dorośnie” przyświecały mi podczas tworzenia–innowacji pedagogicznej pt. „Wielcy artyści – to My!”. Nie od dziś wiadomo, że rozwijając umiejętności plastyczne, dzieci kształtują kreatywność oraz poszerzają horyzonty myślowe. Malowanie to jedna z tych rzeczy, która większości uczniów przychodzi naturalnie, a w dodatku daje im wiele radości.

Co zatem zrobić, żeby rozwijać w dziecku zdolności manualne, miłość do sztuki i wrażliwość na piękno? Zgadzam się z Olą Jurkowską, autorką bloga o wychowaniu, edukacji i zabawie *naszekluski.pl*, że te trzy elementy są najważniejsze: **Stworzyć możliwość do malowania** (rysowania czy tworzenia jakiegokolwiek innej formy artystycznej) – czyli zapewnić dziecku miejsce i materiały do malowania, wybierając przy tym takie, które zachęcają do tworzenia. **Rozmawiać** – po prostu rozmawiać o powstającej pracy, zadawać pytania, np.: co uczeń rysuje?, czemu narysował to tak?, dlaczego wybrał taki kolor?, o co jeszcze można by było uzupełnić rysunek?, czy podoba mu się to, co jest na kartce?, czy malowanie sprawiło mu przyjemność?, jak się czuł, kiedy to malował?. **Dać dziecku szansę na poznanie wielkich twórców i prawdziwej sztuki** – pokazywać dzieła sztuki, odwiedzać wystawy, wspólnie czytać i rozmawiać na temat wielkich dzieł. W ten sposób budujemy w uczniach poczucie estetyki. Wszystkie dzieci rodzą się z mniejszą lub większą wrażliwością estetyczną. Jej zachowanie w dalszych latach życia jest uzależnione od środowiska, które może tę wrażliwość

rozwinąć lub zagłuszyć. Warto więc zachęcać i choć próbować zaciekawić sztuką.

Z własnych doświadczeń wyniosłam przekonanie, że ciekawość milusińskich dotycząca dzieł sztuki jest częstym przejawem rodzenia się ekspresji twórczej. Zafascynowanie sztuką wyzwala w dzieciach chęć poszukiwań, dociekań i potrzebę zrozumienia kultury, sposobów i warunków tworzenia z zastosowaniem odpowiednich technik, narzędzi oraz materiałów plastycznych.

W swojej innowacji skupiłam się właśnie na daniu szansy poznawania wielkich artystów i sztuki, inspirowaniu się dziełami innych i tworzeniu swoich własnych.

„Rozumie sztukę najlepiej ten, który najwięcej o niej wie.” Biorąc pod uwagę tę krótką, ale jakże wymowną myśl, trudno nie łączyć lekcji plastyki z historią sztuki. W każdej z epok żyli i pracowali artyści, którzy pozostawili po sobie ogromny dorobek. Uważam, że ich poznanie to nieodłączny element w procesie twórczości plastycznej dzieci.

Co wspólnego ma rozwój malucha z poznaniem dzieł sztuki? Warto podkreślić, że głównym czynnikiem doskonalenia spostrzegawczości dziecka są jego doświadczenia wzrokowe. Obserwacja otoczenia, w tym dzieł sztuki, rozwija wycucie kształtu, barwy i przestrzeni. Wdrażanie do percepcji różnych przejawów sztuki jest najlepszą drogą wprowadzającą w kulturę plastyczną. Nie każdy przecież musi być artystą, ale każdy z nas może być dobrym odbiorcą sztuki!

Jak rozmawiać z dziećmi 7-10 letnimi o historii sztuki? Punktem wyjścia naszych lekcji były książeczki przybliżające artystów lub ich dzieła. Ulubioną przez dzieci okazała się „Linnea w ogrodzie Moneta” autorstwa Christiny Björk i pięknie ilustrowana przez Lenę Andersson oraz książeczki z serii „Malarze Dzieciom” Agnieszki Starok (np.: „Czyj to domek”, „Baletnice”, „W sekretnym ogrodzie”). Moją zaś ukochaną pozycją została „Gwieździsta noc Vincenta i inne opowieści”, którą napisał Michael Bird. Po przeczytaniu książeczki lub fragmentu, obserwowałam u uczniów zaciekanie artystą lub obrazem. Starałam się stosować na zajęciach różnorodne metody pracy wspierające kreatywność: eksponujące – pokazowe, budujące nastrój, atmosferę emocjonalną dzieł, dyskusje na temat przykładowych dzieł sztuki, burzę mózgow.

Grupą docelową, z którą pracuję wdrażając innowację w ramach jednej godziny plastyki w miesiącu, są uczniowie klas 1-3. Realizujemy różne tematy, wprowadzeniem do których są informacje o artystach i obrazach. Te pozyskujemy m.in. oglądając reprodukcje w albumach lub w internecie, czytając książeczki lub ich adaptacje w formie prezentacji przygotowanych przeze mnie w Genial.ly. Prace uczniów (patrz zdjęcia w artykule) zawsze eksponujemy na gazetce ściennej, bo ważne jest, aby każdy poczuł się artystą i był doceniony. Przykładowe tematy realizowane podczas zajęć:

- **Międzynarodowy Dzień Kropki.** Działania: czytanie książki pt. „Kropka” Petera H. Reynoldsa, tworzenie własnych kropek, wspólne zastanawianie się, co to jest twórczość i kim jest artysta.
- **Inspirują nas „Słoneczniki” Vincenta van Gogha.** Działania: wyklejanka z plasteliny i naturalnych-ziaren słonecznika, tworzenie w wazonie kompozycji ze wszystkich słoneczników przygotowanych przez każdego ucznia.
- **Oscar Claude Monet – przedstawiciel impresjonizmu.** Działania: czytanie książki pt. „Linnea w ogrodzie Moneta”, malowanie gąbką papierowych talerzy, doklejanie papierowych lilii wodnych.
- **Pointilizm – przedstawiciel Georges Seurat.** Działania: malowanie jesiennego liścia za pomocą patyczka kosmetycznego, z wykorzystaniem kolorów ciepłych i zimnych.
- **Pop art – przedstawiciel Andy Warhol.** Działania: wspólne wykonanie pracy plastycznej pt. „Dłoń”, każde dziecko odbijało swoją dłoń na kolorowym papierze; z dłoni tych powstała praca zbiorowa.
- **Kandynski i jego słynne „Kółka”.** Działania: malowanie farbami kół, zwrócenie uwagi na kontrast, dobór kolorów.
- **Sztuka Edgara Degasa, przedstawiciela impresjonizmu.** Działania: poznanie historii dziewczynki opisanej w książeczce „Baletnice” poprzez prezentację w Genial.ly, samodzielne wykonanie baletnicy 3D.

– **Vincent van Gogh i jego twórczość.** Działania: obejrzenie prezentacji w Genial.ly pt. „Czy to domek?” inspirowanej książeczką z serii „Malarze Dzieciom” Agnieszki Starok o tym samym tytule, prezentacja dzieł artysty w aplikacji Genial.ly, tworzenie pracy pt. „Mój wymarzony dom” w technice dowolnej.

– **Kubizm – przedstawiciel Picasso.** Działania: rysowanie pastelami pracy na temat „Motyl”.

– **Giacometti.** Działania: kształtowanie wrażliwości na formę, stworzenie z folii aluminiowej rzeźby, obserwacja cech formy przestrzennej – cień.

– **Matisse i jego twórczość.** Działania: wykonanie wycinanki z kolorowego papieru.

Dziś już wiem, że poprzez realizację innowacji udało mi się namówić dzieci do obserwowania dzieł sztuki i inspirowania się nimi. Szczególną uwagę zwracam na to, by obserwacje te prowadziły do własnej pracy artystycznej, a nie tylko naśladownictwa, odwzorowania. Jestem przekonana, że dziś bardziej niż kiedykolwiek – w dobie smartfonów i gier komputerowych – należy zachęcać dzieci do obcowania ze sztuką, odwiedzania muzeów, wystaw, a także do sięgania po książki opowiadające o różnych dziedzinach sztuki lub albumy z reprodukcjami. Efekty zaprzyjaźniania się uczniów ze sztuką widzę już dziś.

Dorota Mierzejewska-Czyżyk

Nauczyciel dyplomowany o specjalizacji edukacja wczesna, z 21-letnim doświadczeniem. Absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku na wydziale pedagogiczno-filozoficznym. Pracowała w słupskich przedszkolach, w szkole podstawowej Fitzjohn’s Primary School w Północno-Zachodnim Londynie przez 6 lat oraz 2 lata w prywatnych Day Care w Stanach Zjednoczonych. Pasjonuje się poznawaniem systemów edukacyjnych innych krajów, szczególnie ze skandynawskim modelem nauczania. Obecnie pracuje w Szkole Podstawowej im. Leopolda Staffa we Włynkówku.

